

erat. Secundus versus est de secundo. Stātes
 erāt pedes nri. i. affectus nri in atrijs rē. Tā em
 in spe et desiderio ibi sum euāgelium est. Luce
 .xxi. c. f. Erunt signa in sole rē. et est de sō ad
 uentu tm̄ ibi ei onduñt signa. que fiēt ante di
 em iudicij. quoniam totus mundus turbacione
 sua iudicium domini ostendet. Tbi eciam sequi
 tur. His autē fieri incipientibz respicite et les
 uate capita uestra. ecce appropinquabit redem
 ptio uestra. Ecce spes. Quedam uero ecclie les
 gunt euāgelij. Cū audisset jobes. qđ similitē
 ad secundū ptinet aduentū. ex eo qđ jobānes q̄
 rit. Tu es qui uenturus es an aliū expectamus
 Cui dominus. Ecce ego ueni ad redimendū. Et
 rursus. Veniam ad saluandum qđ ex signis con
 iecturare potestis. qz et ceci uident rē. Offer
 toriū est de pmo aduentu. Post cōmuniō hieru
 salem rē. que est baruth. iij. et. v. c. est de vtro
 qz. In tertia uero et q̄rta feria et sabbato legūt
 euāgelia de testimonio xpi. scz de jobe et de
 testimonio jobānis de xpo et eius aduentu. De
 quo etiā loquitur epistola. Pacientes estote q̄
 tunc dicitur.

De dominica tertia aduentus dñi.

Equitur tēcia dominica in qua simili
 ter agitur de sō aduentu. Vñ in no
 cturnis. primum responsoriū est. Ec
 ce apparebit dominus sup nubē candi
 dam. id est sup carnem que erit candida p glo
 riam immortalitatis. ut mali timeant in secun
 do aduentu. Nam in primo aduentu apparuit do
 minus sup nubem leuem. id est immunem a pec
 cato. et fuit hoc responsoriū de apoc. vbi dis
 citur. Vidi et ecce nubes candida. versus ē de se
 cundo vtroqz aduentu. In laudibz p̄ma antipho
 na ē de secundo aduentu. Veniet dominus et non
 tardabit. et illuminabit abscondita tenebrarū
 omnia enim manifesta erunt. qz libri consciarū
 apert erunt coram eo. In missa uero introitus ē de
 secundo aduentu. Gaudete in dño semper. ad
 philipenses. iij. c. apostolus em̄ non loquit de
 pmo aduentu cum dicit. dominus p̄pe est. sed de
 secundo aduentu. Vñ mutat ad gaudium spiri
 tuale per qđ firmiter expectam⁹ gaudia secun
 di aduentus. Vñ dicit. Gaudete in domino sp̄
 scz expectando s̄m aduentum. Et repetit gau
 de te. qz gaudiū sp̄iale facit nos dulciter susti
 nere omnia aspera mundi ut nihil euellat nos a
 spe eterno rum. et ideo quia ita necessarium est
 gaudium spirituale ista repetit. Vel ppter gau
 dium de vtroqz aduentu qđ habent sancti. Vñ
 gaudij custos est modestia. et ideo sequitur mo
 destia uestra rē. Hoc gaudij quod est pax om
 nibus sanctis optat ecclesia filijs suis in uerbu
 cum dicit. et pax dei que erupat omnem sensum
 scilicet hominis. quia nullus homo habet totū
 vsum pacis huius. Collecta. scz. Aurē tuaz qđ
 dñe. est de aduentu in mentē audita em̄ solaci
 one de aduentu domini sacerdos orat ut tene
 bras qđ patim⁹ in eo qđ falso iudicam⁹ suavisita

cion: illustret. Epistola. S̄c nos existim⁹ ho
 mo rē. que est p̄ma ad corinth. iij. c. est de se
 cundo. Alie ecclesie dicunt epistolā. Gaudete in
 domino semper que est ad phil. iij. c. S̄ p̄
 mo. Cui sedes super cherubim manifestare cor
 ram effraim. id est fructificantē in bonis operi
 bus beniamin. id est filium dextre. et manasse. qđ
 oblitus est terrenoz. hoc fiet in iudicō. versul
 eciam. Cui regis israel. est S̄ primo qui ducit
 ad secundū. Alleluia. Excita domine. eciam est
 de pmo euāgelij. Cum audisset jobānes rē. qđ
 est in math. xi. c. similiter ē de pmo. Quidam em̄
 de discipulis jobānis. non credebant xpm esse
 messiam. p̄missum in lege. unde misit eos ad cri
 stum ut interrogarent eum. Tu es qui uentur⁹
 es an alium expectamus. ut p̄visa miracula cri
 stum iam uenisse cognosceret quasi diceret. Ip
 se multo melius scire deberet quam ego. et dix
 it eis ih̄sus. ceci uident rē. quasi. d. vos estis ma
 gistri non ergo scitis hoc qđ dicitur in psa. xxxv.
 Tunc saliet sicut ceruus claudus et apient⁹ lim
 gue mutorum et loquitur de tempe messie qua
 si. d. facta p̄bant. Offertoriū eciam est de pmo
 aduentu. Post cōmuniō de secundo. Dicit. pu
 fillamnes confortamini. Optet em̄ qđ pusilla
 nnes confortentur ad hoc ut sustineat tribula
 ciones. et sic expectent cum fiducia secundū ad
 uentum.

De quarta feria et ieiunijs quatuor temporum.

In hac septimana sunt ieiunia quatuor tempo
 rum. Vnde hic p̄mo de illis. Secūdo de alijs ie
 iunijs. Tercio de huius diei officio. p̄sequimur
 In p̄mitiua quidem ecclesia statutum fuit qđ ie
 iunia quatuor tempm fierent ter in anno. S̄z ca
 listus papa constituit quater in āno fieri. Nam et
 iudei quat in anno ieiunabāt. scilicet ante pasca
 et ante pentecostē. ante cenophagiam in septēbri.
 et ante encenia. de quibus dicitur in pl̄mio
 .vij. partis. Si enim tantum ter in anno in tres
 partes diuisio ieiunaretur. forte remaneret ali
 qui dies de quibus p̄micias non redderem⁹. In
 istis enim ieiunijs p̄micias tempis exoluim⁹ ut
 iam dicitur. De quibz zacharias ait. Ieiunium
 quarti. quinti. sexti. et decimi domui iude et hie
 rusalē dies festos uertet in gaudiū. Quater ḡ
 ieiunamus in āno. p̄mo ut quatuor elementa in
 nobis uiciata. i. corpus nostrum ex eis constās
 in quatuor anni temporibus castiget. Homo
 enim constat ex quatuor elemētis quantum ad
 corpus. et ex tribus potencijs quantum ad ani
 mam. i. rationali. occupabili et irascibili. ut ḡ
 illa moderentur in nobis quater in anno ieiuna
 mus p̄ tres dies. ut quaternarius numerus ad
 corpus. et ternarius ad animam referatur. Si
 quidem annus diuiditur in quatuor tempora qđ
 sunt uer. estas. autumnus. et hyems. que p̄
 ter sua delectamenta a dei amore nos auertē so
 lent. Ver calidum est et humidum. tūc ergo ie
 iunamus. ut elemētū humoris castiget in no
 bis. ne oscenciat false pulchritudini ueris. Ieiuna

(ext)

mus itaq; conē luxuriā eē humore et calor e na
 ſcentē. Eſtas calida eſt et ſicca. tunc ergo ieiū
 namus ut elementū caloris in nobis caſtiget.
 ne conſenciat incendio carnali. Vel tunc ieiuna
 mus contra ſupbiam. qz tunc fructus terrarū
 qui florent et maturant ſupbiendi materiā p
 ſtant. Autumpnus eſt frigidus et ſiccus. Tūc
 g ieiunemus. ne aliq; languore ai areſcamus et
 defluamus et ſine pinguedine olei in tabnaclo
 eterno inueniam. Vel tunc ieiunam9 contra aua
 riciam. qz tunc meſſes colligimus et habemus
 hōyem frigida et humida eſt. Vñ tūc ieiunam9
 ne mēbra noſtra fluxu atq; luxu ſoluant in con
 meſſaciombus et potaciombus. ac per ſ amor
 dei negligatur. Vel tunc ieiunamus contra pi
 griciam. qz torpemus frigore. Ieiunamus g in
 dictis qtuor temporibus anni. ut p ieiunia p
 ſeruem a vicijis. et que deliquam9 in illis pur
 gentur. Rurſus quomaz qdlibet temp9 tres
 habet meſes. ideo quater ieiunam9 in āno tres
 dies. vnum diem ieiunantes p meſe. ut ſic ſatis
 faciamus in die quod deliquimus in meſe. Se
 cundo eciam ideo ieiunamus. Nam primum ieu
 nium fit in marcio. ſ. in prima ſeptimana. xl. ut
 in nobis virtutum germina oriantur. et in nob
 marceſcant vicia que nequeūt omino extingue
 Secundum fit in eſtate in ſeptimana penth.
 quia tunc venit ſpirituſ ſanctus et nos debemus
 eſſe feruentes in ſpirituſ ſancto. Tercium fit
 in ſeptembri ante feſtum ſancti michaelis. quā
 do fructus colligunt et nos debemus deo red
 dere fructum bonoz operū. Quartum fit in
 decembri quando herbe moriunt. qz et nos mū
 do moriſicari debem9. Tercio ideo quia ver
 refertur ad puericiam. eſtas ad adoleſcenciam.
 autumpnus ad maturitatem ſive virilitatē. hy
 emis ad ſenectutem. Ieiunamus ergo mveri ut
 ſimus pueri p innocenciam. In eſtate ut efficiam
 mur iuvenes p conſtanciam. In autūpno ut ma
 turi per modēſtiam. In hyeme ut ſenes p pri
 denciam et honeſtam vitam. Quarto ideo in q
 tuor anni temporibus ieiunamus. ut deus nob
 conſeruet omnia que ad humanum vſū in illis
 temporibus de terra naſcuntur. Quinto ad
 ſignificandum quatuor que fuerunt in illis q
 tuor temporibus. ſcilicet concepō domi in ves
 re. nativitas in hyeme. concepō johānis bap
 tiſte in autumpno. et nativitas eius in eſtate
 Sexto ſm hiero. Ob diuerſas plagas que in
 illis temporibus acciderunt. In quibus autem
 diebus et quare hec ieiunia fiāt in .viiij. pte ſb
 ti. de anno ſolari dicitur. Nec ergo ieiunavos
 cantur quatuor tempoz. qz in pmiſſis quatu
 or anni temporibus fiunt. Vocantur eciam
 ieiunia triplicia pro eo. quia fiunt tribus dieb
 quibus homines ieiunant in ſeptimana. Antiq
 em ieiunabant eiſdem ferijs et poſtea ſup addi
 tā ſūt ieiunia iſta. Vocantur eciā ieiunia pmi
 arum. qz cum in lege pceptum ſit ut pmi
 cie et decime deo dentur. placuit ſanctis patribus

ut dicit Augustinus in libro de doctrina xp̄ia s
 na ſoluere decimas et pmiicias temporis. Vñ p
 pmiens iſtituerūt ieiunia quatuor temporum
 Et inde dicta ſūt ieiunia pmiarum. Pro de
 cumis vero iſtituerunt ieiunium. xl. Sciendum
 autem ē q ieiunia vernalia pmo iſtituta fuerūt
 in pma ſeptimana marcij. Eſtivalia in ſecunda
 ieiunij. Autumpnalia in tertia ſeptēbris. Dies
 malia in quarta decembriſ. Sed ppter multa q
 inde ſurgebāt incomoda ſtatuit leo papa. ut
 hiemale fiat in tertia ſeptimana aduentus ver
 nale in pma ſeptimana. xl. eſtivalia in ſeptimana
 poſt penth. autumpnalia vero fiat ſm veterem
 iſtitucionem. Quare ieiunia iſtituta ſūt in di
 ctis menſibus. et quare in eis fiunt ordinacōes
 vide in ſexta pte ſub ſabbato poſt dominicam
 .xviiij. et in prolexio ſecunde partis. Cave tñ
 in computacione ſeptimanaz. menſis ſeptembriſ
 quia ſi ipſe menſis incepit in prima vel in ſecun
 da vel in tertia vel in quarta feria. illi dies com
 putantur pro prima ſeptimana illius menſis. et
 in tertia ab illa ieiunium fiet. Si vero menſis ip
 ſe incepit in quinta vel in ſexta vel in ſeptima fe
 ria. tunc in ſequenti dominica incipias compu
 tare primam ſeptimanā. et in tertia poſt illaz
 ieiunium fiet. et ſic dies pcedentes nihil opan
 tur quantum ad computacionem ſeptimanarū
 Verumptamen ſecundum pmariam eccleſie iſti
 tucionem ieiunia veris dicuntur prima. qz fie
 bant in primo meſe. ſc3 in ianuario qui ap8 ro
 manos primus meſis fuit. Ieiunia eſtatis dicitur
 quarta. quia fiebāt in quarto meſe. ſ. in ie
 iunio. Ieiunia autumpni ſeptima. quia fiunt in
 meſe ſeptimo. ſc3 in ſeptembri. Ieiunia hiemiſ
 decima. quia fiunt in decimo meſe ſcilic3 in de
 cembri. Vnde zacharie. viij. c. ieiunium pmi et
 ieiunium quarti. et ieiunium ſeptimi et decimi. ſ.
 menſis erit domum iude in gaudium. Sed cuz ſ
 ieiunia recolant quatuor anni tempora ut dcm
 eſt. quare aguntur in primo meſe. et in quar
 to. et in ſeptimo. et in decimo. cum principia tē
 porum non ſūt in his menſibus. Reſpondeo ſ
 ieiunium tractum eſt. de veteri lege. Vnde agi
 tur in illis menſibus noſtris ſecundum numerū
 menſum illius temporis. Iudei em ſecundū
 nationes ieiunabāt. ſcilicet in prima. in quarta.
 in ſeptima et in decima. et hoc eſt q legitur. ie
 iunium primi. ieiunium quarti. ieiunium ſepti
 mi. et ieiunium decimi. quia ſicut in prima luna
 cione eſt principium anni illorum. ſic et marci
 us eſt principium anni noſtri. Quod autem iei
 unia noſtra ortum habuerunt a veteri lege. appa
 ret ex hoc q a ieiunio veteris ſq; ad eſtivalia ſūt
 xiiij. ebdomade. quia tot generaciones fuerūt
 ab abrahā ſq; ad dauid. Item ab eſtivaliſ
 q; ad autumpnalia. ſunt ſimiliter. xiiij. ſeptimas
 ne. quia tot generaciones fuerūt a dauid ſq;
 ad jeconiam. Item ab autumpnaliſ ſq; ad hiema
 le alie. xiiij. qz tot tēges fuerūt a jeconiam ſq;
 ad xp̄m computatis regibus illis quos matth. in

fuio euangelio pretermisit.

Quia de ieiunijs quatuor temporum.
 No facta est. consequens est ut de alijs ieiunijs h ali qua pstrigam. Est autē ieiunium omnium oim membrorum satisfactio. ut scz mebz i satisfacciant secundum peccatum quod comiserunt vel gesserunt ut si gula peccauit ieiunet et sufficit. quia em sola fuit in culpa sola fit in pena. Similiter si oclis vnde hieremie. Oculus meus de p datus ē animam meam. et p fenestras oculoꝝ meoꝝ mors merauit in animā. Et augustm. Oculo nihil ē nequius. et sic de alijs mēbzis. Vel ieiunium ē parcimonia victus et abstinentia ciboꝝ. Augustinus dicit. Maximū et pfectum ieiunium ē ab abstinere ab iniquitatibus et a carnis voluptatibus et delectacōibz huius seculi. Vn8 pius papa ait. nihil pdest orare et ieiunare n̄ mens ab iniquitate et ab oblectacōibz lingua cohibetur. Et dicit ieiunium a ieiūno qd est qddam in testmū in homine qd semper est vacuum et subtilis. sic et nos ieiunantes debemus esse vacui a superfluis et auicijs. tam in corpore. quā in mēte. Aut oritas ieiunij est ex tribz. ex psona. ex loco. et ex tempore. Ex psona. quia precepit deus ad e et eue ut abstinerent a fructu ligni sciēcie boni et mali. Ex loco. quia in paradiso institutum fuit et in ieiunium habuit. Ex tempore. qz ab antiquo preceptum est celebrari. creacione namqz hominis in pmo mundi exordio dictū fuit ei de ligno sciēcie boni et mali ne comedat et qz fuit celebratū ante legē a moysē et sub lege ab helia. et in tempe gracie a xp̄o. Moyses em n̄ comedit neqz bibit. xl. diebus. helias qz ambulauit. xl. diebus et. xl. noctibz in fortitudine sub emercij panis. et xp̄us. xl. diebz et. xl. noctibus ieiunauit. fuit eciam celebratum in septatibz. nā in ea etate que fuit ab adam vsqz ad noe fuit abstinentia carnum et vini. A noe vero in postez fuit concessum vinum et carnes. et sic de ceteris etatibz. Comendatur autē ieiunium exēplis. quoniam eua quādu ieiunauit et abstinuit in paradiso et vgo pmanit. Adam. quia ieiunium violauit a delicijs paradisi in summas miseriam corruit. Helias quia ieiunauit in celū curru igneo raptus ē. Moyses post ieiunium cū deo locutus ē. Hierusalem p ieiunium liberaē a zenacherib tempe regis ezechie et psalē. Iona qz p̄dicante prestatur venia iniuitis in sacco et cinere et ieiunio penitentiam agentibus. Teunamus eciam exemplo apostoloꝝ ut dicitur sub quarta feria penth. Porro ieiunium aliud corporis est et carnis. aliud mentis. aliud auaricie. aliud fastidiēis. aliud dispensacōis. aliud deuocōis. aliud votue pmissiōis. aliud supplecōis. aliud compassiōis. aliud inspiracōis aliud recōspectiōis. aliud racōnabile. aliud irracōnabile. aliud q̄litas hie ponderis. aliud quantitatis. aliud numeri. aliud summe exacōis.

nis. aliud aſtmtatis. aliud zerofagie. aliud meroris. aliud exultacōis. aliud vanitatis siue ypocrisis. aliud virtutis siue caritatis. aliud mōdi cōmōis. aliud necessitatis. aliud institucōis. aliud voluntatis. aliud paritatis. Sane ieiunium corporis et carnis est. quando quis abstinet a cibis ne nimis pmguescat. vel ut ab infirmitate liberetur. vel quia comedere non potest et hoc nullius est meriti. Ieiunium mentis est quādo quis abstinet a vicijs. vel eciam a cibis ne caro pmguescat lasciujs. Ieiunium auaricie ut bure se parcatur. Ieiunium fastidientis. est qd fit ut appetat. Ieiunium dispensacōis. est qd celebratur in vigilijs solēniū dierum et mēna rum festiuitatum. ut natalis domini. Sane deo dicuntur vigile quoniam antiquitus in p̄cipuis festiuitatibus duo nocturnalīa agebant officia et populus q̄ ad festi uenerat tota nocte in dei laudibus in ecclesia vigilabat. qd adhuc rome et in pleriqz locis in magnis festiuitatibus p̄fertim sanctoꝝ patronoꝝ ecclesiarum obseruatur. Sed quia iusores et cantores conueniebant et turpibus cantilenis et saltacōibz et comessacōibus et potacōibus et fornicacōibus intendere ceperunt. ppter hoc et multa alia inconuenientia que fiebant huiusmodi vigilię sūt interdicte et institutum ut loco eaz fiat ieiunia que ieiunia adhuc retinent nomē officij nam omni ter vigilat non ieiunia nuncupantur. Si quis tamen ieiunaret et honeste in ecclesia vigilaret utiqz bene faceret. put fit in natuitate jobānis baptiste ppter eius reuerentiam. Hec igitur institutio dicitur dispensacio. qz ieiunium ponitur loco vigiliaz. de hoc dictum ē in. v. pte sub ti. de nocturnis. Ieiunium deuocōis est ad qd q̄s necessario nō tenet qd in ferius voluntariū appellatur. Ieiunium votue pmissiōis est ut si quis uouet q̄ certa die ieiunabit. vel a carnibus abstinere. Et nota q̄ uota ex discreciōis sensu comite racōne emissa deo reddenda sūt. iuxta illud. uouete et reddite deo vota uestra. Votoꝝ autē aliud eē necessitatis. aliud spontanee voluntatis. Necessitatis est qd est fidei annexum ut qd fit in baptisimo. puta fidei catholice p̄fessio et sathane abrenunciacō. et votum obseruacōis de cez p̄ceptoꝝ legis. et otmencie q̄ quis in suscepcione sacri ordinis uouetur. Et talia uota a q̄sqz inuolabiliter obseruare tenetur. Spontaneo rum uotoꝝ. aliud est discretum. aliud est indiscretum. Indiscreta sūt uota puerorū et puellarum dum sūt in parentum potestate. Vnde illis uolentibz irritari possunt. Si igitur puella infra nubilem annos uouerit castitatem perpetuam licite nubere poterit parentibus vel curatoꝝ illam ad hoc cogentibus. Indiscretus est eciam uotum mulieris in potestate uiri exiatis. Vnde si illo mscio uouerit p̄tinatū uotum huiusmodi poterit reuocare. quia ip̄a non habet potestatem sui corporis. sed uir. Indiscrecō